

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 291. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964589088/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- Kandestøber; se Bind III. – *fornemmeligen*, først og fremmest, især.
- S. 101. *Discourser*, Samtaler. Diskussioner. – *Back Game*, Fejl for Backgammon, et Brætspil med Terninger. – *Forkeering*, et Brætspil med Terninger. – *Haners, Bulldogs-Ejgninger*, Hane- og Bulldogkampe. Den engelske Hunderace Bulldogs anvendtes tidligere i Kampe mod Okser, Bjørne og andre Dyr. – *Le jeu dechech*, dvs. »d'echecs«. Ordret staar der paa Fransk: Skakspil er ikke nok Spil. – *Folk af Forretninger*, Folk, der er optaget af Forretningsanliggender, Sager. – *Richelieu*, Kardinal Richelieu (1585–1642), fransk Statsmand. – *fandt ikke sin Regning ved*, saa ikke sin Fordel ved. – *entrete udi*, indlade sig paa. – *stuede med*, tumlede sig med. – *Ragout*, Smag.
- S. 102. *accommoderet*, passer. – *svag*, syg. – *Debauche*, fr. Sviren, Udskejelser. – *Evacuation*, Udrennelse. – *Cornaro*, Luigi Cornaro (1466–1565), venetiansk Adelsmand, der kurerede sig for en haabløs Sygdom ved regelmæssig Levevis og en nøje Afvejning af de Mængder Mad og Drikke, som han beregnede, hans Organisme havde Brug for. Hans lille Skrift herom fra 1558 udkom paa Dansk ved Thomas Bartholin, It edrue Lefnets Gain oc Nytte, Kbh. 1658 (1681, 1696 og 1755). – *Obstruction*, Forstoppelse. – *Stoelgang*, Afføring. – *Doctor Diaforus*.. *Mag. Thomas*, Lægen Diaforus og hans Søn Thomas Diaforus, to Personer i Molières Komædie *Le Malade Imaginaire* (1673). – *Affect*, Sindsbevægelse. – *Alteration*, Ophidselse.
- S. 103. *Svaghed*, Sygdom. – *Languor*, fr. Mathed, Kraftesløshed. – *probat*, virkningsfuld. – *Gangræna*... *Kaaldfyr*, Koldbrand. – *Vellyst*, Velleved. – *Cicero*, i *Tusc.* I, 34, 84.
- S. 104. *Medicus*, lat. Læge. – *Imaginationer*, Indbildninger. – *Febricitant*, Person, der har Feber. – *Hobbesius*, den engelske Filosof Thomas Hobbes (1588–1679). – *Poeten*, Ovid (43 f. Kr.–18 e. Kr.) i hans *Metamorphoses* (7, 21). – *Video meliora etc.*, lat. Jeg ser og bifalder det, som er bedre (gavnligt), men følger det, som er værre (skadeligt). – *Vitium*, lat. Fejl, Mangel. – *udi Comædien*, Den Vægelsindede; se Bind III, S. 100–101. – *derivereds*, udledte. – *Vitium Animi*, lat. Sjælens Fejl, Sindslidelse. – *laborere*, er angrebet, lider. – *vitium Corporis*, lat. Legemsfejl. – *Tincture*, Draaber. – *Senes* eller *Sennes*, *Senecps*. – *Seneca*, romersk Filosof og Forfatter (ca. 4 f. Kr.–65 e. Kr.). – *examinere*, undersøge.
- S. 105. *Demonstration*, Bevis. – *grundig*, fornuftig, rimelig. – *qvælede mig*, pinte, plagede mig. – *Harangue*, vidtløftige Tale, Straffetale. – *Salivation*, forøget Spytafsondring, Spyttekur. – *udi Mascaraden*, Bind IV, S. 203–04. – *Cupido*, den romerske Elskovsgud. – *poussere*, drive.